

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την «Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών Ατζέντα κοινωνικής πολιτικής»

(2001/C 14/16)

Με επιστολή της στις 26 Ιουλίου 2000, η Πρόεδρος του Συμβουλίου Απασχόλησης και Κοινωνικής Πολιτικής, κα Aubry, ζήτησε τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την παραπάνω ανακοίνωση.

Το τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 3 Οκτωβρίου 2000, με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Bloch-Laine.

Κατά την 376η σύνοδο ολομελείας της (συνεδρίαση της 19ης Οκτωβρίου 2000), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 28 Ιουνίου 2000, η Επιτροπή απηύθυνε ανακοίνωση προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την Ευρωπαϊκή Κοινωνική Ατζέντα. Η Γαλλική Προεδρία ζήτησε από την ΟΚΕ να γνωμοδοτήσει επί του εν λόγω εγγράφου.

2. Η ΟΚΕ δέχθηκε με ιδιαίτερη ικανοποίηση την προαναφερθείσα αίτηση γνωμοδότησης λόγω των προκλήσεων που περιέχει το συγκεκριμένο κείμενο. Πράγματι, στο κείμενο αυτό προτείνεται μια διαδικασία η οποία, εάν υλοποιηθεί, θα αποτελούσε μέγα βήμα προς την κατεύθυνση της ευρωπαϊκής οικοδόμησης για δύο βασικούς λόγους: αφενός, θα επιβεβαίωνε, με καινοτόμο πνεύμα, τη σημασία της κοινωνικής πολιτικής η οποία θα έπαυε πλέον να εκλαμβάνεται ως πεδίο δράσης συσχετιζόμενο με και εξαρτώμενο από την οικονομική πολιτική, αλλά θα καθίστατο παράγοντας επωφελούς αποτελεσματικότητας και παραγωγικής ισχύος: αφετέρου, θα ευνοούσε, επίσης υπό νεωτεριστικό πρίσμα, τον καθορισμό στόχων, μεθόδου και χρονοδιαγράμματος. Ο στόχος αυτός αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της συμβουλευτικής αποστολής της ΟΚΕ η οποία, εξάλλου, δεν θα είχε αντίρρηση να συνεισφέρει από ένα πρώιμο στάδιο στο έργο της Επιτροπής.

3. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι, με την προοπτική της κοινωνικής ατζέντας, προεικονίζεται μία πορεία πρωταρχικής σημασίας, η οποία όμως θα αποδειχθεί αναπόφευκτα επίπονη. Από την αρχή της πορείας αυτής, αλλά και καθ' όλη τη διάρκειά της, θεωρείται σημαντική η επιλογή της εκάστοτε ενδεδειγμένης οδού, η υιοθέτηση πραγματιστικού ρυθμού προόδου, η αποφυγή αμφισβησιών, παρεξηγήσεων ή ασυμφωνιών οι οποίες θα μπορούσαν να παρακωλύσουν, να διακόψουν επί μακρόν ή ακόμη και να καταδικάσουν το όλο εγχείρημα.

4. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι, σε αυτό το στάδιο, ο επωφελέστερος ρόλος που θα μπορούσε να διαδραματίσει δεν έγκειται στο να εκφέρει γνώμη ανά θέμα ή δράση που περιλαμβάνεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής: υπάρχει χρόνος για αυτό αργότερα. Η ΟΚΕ έκρινε, επί του παρόντος, σκοπιμότερο να εκφέρει μια σύντομη γνώμη η οποία συνίσταται, αφενός, σε συνολική αξιολόγηση και, αφετέρου, στη διατύπωση ορισμένων προτάσεων.

Εν προκειμένω:

- Η αξιολόγηση υποδηλώνει αναμφίβολη αποδοχή
- Οι προτάσεις αποσκοπούν σε περαιτέρω εξισορρόπηση ορισμένων σημείων του εγγράφου.

I. ΑΠΟΔΟΧΗ

1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1. Στο έγγραφο της Επιτροπής αποτυπώνονται σαφώς τα συμπεράσματα της Συνόδου Κορυφής της Λισαβώνας. Η ΟΚΕ καταβάλλει από καιρό προσπάθειες για την προβολή και την ενδυνάμωση του ρόλου της κοινωνικής πολιτικής ως παραγωγικού παράγοντα και, συνεπώς, εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι το εν λόγω κείμενο καθιερώνει αυτή την «κατευθυντήρια αρχή» και αναγνωρίζει ως μείζονα στόχο την αμοιβαία ενίσχυση των οικονομικών και των κοινωνικών πολιτικών. Η ΟΚΕ επικροτεί την προσέγγιση αυτή, σύμφωνα με την οποία προτείνεται να εκλαμβάνονται η κοινωνική συνοχή και η επένδυση σε καλύτερη ποιότητα ζωής και σε ανθρώπινο δυναμικό ως βιώσιμες πηγές συλλογικής αποτελεσματικότητας και ανταγωνιστικότητας. Επιδιοκμαίνει την έμφαση που δίδεται στην επιδίωξη ποιότητας, η οποία θεωρείται κεφαλαϊώδους σημασίας για το μέλλον και την ταυτότητα της Ευρώπης.

2. Ανοικτή μέθοδος συντονισμού

2.1. Η μέθοδος αυτή, η οποία έχει ήδη δοκιμασθεί με επιτυχία τόσο στον τομέα της πολιτικής για την απασχόληση (διαδικασία του Λουξεμβούργου) όσο και κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες ενόψει της σύστασης Επιτροπής για την κοινωνική προστασία, επικροτείται. Θεωρείται δε σημαντικό να συμπεριληφθούν στην προαναφερθείσα μέθοδο όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς βάσει συνετά διαρθρωμένης και υπεύθυνης συμμετοχής. Η «ανοικτή μέθοδος συντονισμού» θα πρέπει να μην περιοριστεί σε μια διεργασία μεταξύ εμπειρογνομόνων, αλλά αντίθετα να τείνει — και ευτυχώς τούτο προτείνεται στο υπό εξέταση έγγραφο — προς τη βελτιστοποίηση της συνεισφοράς των ενεργών παραγόντων της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών. Η ΟΚΕ είναι πρόθυμη να δραστηριοποιηθεί προς αυτή την κατεύθυνση υποστηρίζοντας,

παραδείγματος χάρη, τα βήματα που έχουν ήδη αρχίσει να πραγματοποιούνται στον τομέα της κοινωνικής προστασίας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Στην περίπτωση του κοινωνικού αποκλεισμού, η ΟΚΕ θεωρεί εξάλλου ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να δώσει μεγαλύτερη βαρύτητα στην ανάπτυξη καινοτόμων και απτών πρωτοβουλιών και προσεγγίσεων επί τόπου, οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως παράδειγμα και να υποστηρίζονται από κοινές δράσεις των διαφόρων ενδιαφερομένων φορέων, συγκροτημένων σε δίκτυα⁽¹⁾.

2.2. Η ΟΚΕ επικροτεί πλήρως τους στόχους που αφορούν την απασχόληση και την ποιότητα της εργασίας. Η υλοποίηση των στόχων αυτών προϋποθέτει την καθιέρωση κοινά αποδεκτών ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών. Η ΟΚΕ έχει ήδη ταχθεί υπέρ της αποτελεσματικότερης συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων στην ανάπτυξη εθνικών σχεδίων και, συνεπώς, συμφωνεί τόσο με τις προτάσεις του εγγράφου επί του θέματος όσο και με την έμφαση που δίδεται στην τοπική και περιφερειακή διάσταση.

3. Ο κοινωνικός διάλογος

3.1. Η ΟΚΕ χαιρετίζει τη σημασία που αποδίδει η Επιτροπή στον «Κοινωνικό Διάλογο», εκλαμβάνοντάς τον ως μέσο για τον εκσυγχρονισμό των συμβατικών σχέσεων, την προσαρμογή της οργάνωσης της εργασίας και την ανάπτυξη της κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ ευελιξίας και ασφάλειας (σε αυτό το πλαίσιο, η ΟΚΕ επιδοκιμάζει την πρόθεση να συσταθεί ομάδα προβληματισμού για το μέλλον των εργασιακών σχέσεων). Το θέμα αυτό είναι ζωτικής σημασίας έναντι του κεφαλαίου που τιτλοφορείται «Πρόβλεψη και διαχείριση των αλλαγών». Επίσης, η ΟΚΕ διάκειται ευνοϊκά στην πρόταση να κληθούν οι κοινωνικοί εταίροι να αναπτύξουν, με κάθε ανεξαρτησία, ίδιες πρωτοβουλίες εντός των ορίων αρμοδιότητάς τους.

4. Νομοθετικά και μη νομοθετικά μέσα - ο ρόλος της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών

4.1. Η ΟΚΕ διαπιστώνει την ισόρροπη προσέγγιση του ζητήματος των νομοθετικών και μη νομοθετικών μέσων στο εν λόγω έγγραφο και υπογραμμίζει το γεγονός ότι η Επιτροπή επιθυμεί τη διασφάλιση της προαγωγής και του σεβασμού των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων, και μάλιστα σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών. Χαιρετίζει, δε, την έμφαση που δίδεται στις νομοθετικές προτάσεις για την καταπολέμηση των διακρίσεων, καθώς και στην προοπτική της επικείμενης υιοθέτησης του χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

4.2. Ενδεδειγμένη προσέγγιση συνιστά, επίσης, η πρόταση περί κωδικοποίησης και απλοποίησης της νομοθεσίας για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, σε συνδυασμό με ανακοίνωση για μια κοινοτική στρατηγική επί του θέματος.

4.3. Η ΟΚΕ διαπιστώνει άλλο ένα δείγμα ισόρροπης προσέγγισης όσον αφορά το ζήτημα της συμπληρωματικής υγειονομικής ασφάλισης που συνιστά μείζονα πρόκληση.

5. Προετοιμασία της διεύρυνσης και προώθηση της διεθνούς συνεργασίας

5.1. Η ΟΚΕ συμφωνεί απόλυτα με την επιδίωξη της Επιτροπής να προετοιμασθεί η διεύρυνση υπό συνθήκες ισόρροπης οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Η διαδικασία της μετάβασης και της μεταρρύθμισης που έχει αρχίσει στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του '80 συνοδεύθηκε στις περισσότερες περιπτώσεις από σημαντική άνοδο της ανεργίας και από ανησυχητική υποβάθμιση της κοινωνικής προστασίας και της υγειονομικής περίθαλψης. Η επίτευξη του κοινοτικού κεκτημένου στην κοινωνική πολιτική αποτελεί μείζονα πρόκληση για τη διαδικασία της διεύρυνσης. Ως προς τούτο, η ΟΚΕ επικροτεί τη δέσμευση του Συμβουλίου «Απασχόληση και Κοινωνικές Υποθέσεις», της 9ης Μαρτίου 1999, όσον αφορά την ενίσχυση των παραμέτρων της απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής στο πλαίσιο του προγράμματος Phare. Εντούτοις, είναι σαφές ότι η σταθερή μετάβαση προς την ένταξη προϋποθέτει τη συγκροτημένη και αδιάλειπτη συμμετοχή τόσο των κοινωνικών εταίρων όσο και του συνόλου της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες. Οι προσπάθειες που καταβάλλει η Επιτροπή για την προαγωγή του κοινωνικού διαλόγου και του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών στις προαναφερθείσες χώρες πρέπει να συνδυάζονται με την κινητοποίηση όλων των ενδιαφερομένων φορέων. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή μπορεί να εξακολουθήσει να διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο προς τον σκοπό αυτό, μέσω των διαφόρων Μεικτών Συμβουλευτικών Επιτροπών και των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες, καθώς και μέσω των δικτύων ανταλλαγών, πραγματογνωμοσύνης και συναντήσεων που προωθεί. Η μεθοδολογία που προτείνεται στην ατζέντα για την κοινωνική πολιτική, καθώς και οι προβλεπόμενες ειδικές δράσεις συγκλίνουν πλήρως προς αυτή την κατεύθυνση. Εν τω μεταξύ, η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας εκ μέρους της Επιτροπής και η ενθάρρυνση της επικύρωσης των συμβάσεων της ΔΟΕ πρέπει να υποστηριχθούν από αναπτυξιακές στρατηγικές και στενή συνεργασία μεταξύ των υποψηφίων προς ένταξη χωρών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ταυτοχρόνως, απαιτείται η άρση των διαδικαστικών προσκομμάτων που τροχοπεδούν την επικύρωση διαφόρων συμβάσεων της ΔΟΕ (και κυρίως τη Σύμβαση αριθ. 170 για τα χημικά προϊόντα του 1990), η οποία εμπίπτει στην κοινή αρμοδιότητα των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

II. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Μία από τις σημαντικότερες δυσκολίες που παρατηρούνται σε εγχειρήματα συναφή προς αυτό του εγγράφου επί του οποίου καλείται να γνωμοδοτήσει η ΟΚΕ έγκειται στην επίτευξη δυναμικής ισορροπίας. Στην ανακοίνωσή της, η Επιτροπή ασχολείται με το πρόβλημα αυτό κατά τρόπο ο οποίος αξίζει να επισημανθεί και να επικροτηθεί.

(1) Βλέπε γνωμοδότηση της ΟΚΕ με θέμα «Η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού».

Η ΟΚΕ, με μέλημά της την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ των προσεγγίσεων, διατυπώνει τις ακόλουθες προτάσεις:

1. Το θέμα της διεύρυνσης θα μπορούσε να εξετασθεί πιο εμπειριστικά ως προς τούτο: πολλά νέα και μελλοντικά μέλη της Κοινότητας υποχρεούνται να αναπτύξουν τα συστήματα κοινωνικής προστασίας τους εντός σύντομου χρονικού διαστήματος. Εάν επιθυμούμε να μην αισθανθούν οι πολίτες των χωρών αυτών ότι η μετάβαση προς την οικονομία της αγοράς αποτελεί οικονομική επένδυση πραγματοποιούμενη εις βάρος της κοινωνικής επένδυσης, τότε θα πρέπει η μετάλλαξη αυτή να συνοδεύεται από σημαντικές προσπάθειες στον τομέα της κατάρτισης με στόχο την προαγωγή της απασχολησιμότητας.
2. Κρίνεται σκόπιμο να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην επιζητούμενη ισορροπία όσον αφορά την αμοιβαία ενίσχυση της οικονομικής και της κοινωνικής συνιστώσας, γεγονός το οποίο συνεπάγεται, όπως επισημαίνεται από την Επιτροπή, «τη θετική και δυναμική αλληλεπίδραση ανάμεσα στην οικονομική πολιτική, την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική και την επίτευξη μιας συμφωνίας που θα κινητοποιεί όλους τους κύριους παράγοντες προκειμένου να εργαστούν από κοινού για την επίτευξη του νέου στρατηγικού στόχου⁽¹⁾» και πρέπει να τύχει βραχυπρόθεσμης και μεσοπρόθεσμης αξιολόγησης.
3. Όσον αφορά τον προβληματισμό στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας, θα μπορούσε να προβληθεί περισσότερο η σημασία της πρόληψης και της δια βίου κατάρτισης.
4. Αρκετοί είναι εκείνοι που συμερίζονται την άποψη σύμφωνα με την οποία η Ευρώπη θα πρέπει να δεχθεί στο εγγύς μέλλον αυξημένο αριθμό μεταναστών. Η προοπτική αυτή εμπεριέχει ταυτόχρονα δύο μείζονες προκλήσεις. Αφενός, την ενίσχυση μέσω εξωτερικών ανθρώπινων πόρων της δημογραφικής ζωτικότητας και των παραγωγικών ικανοτήτων των ευρωπαϊκών οικονομιών. Αφετέρου, την ικανότητα της αρμονικής ενσωμάτωσης στις κοινωνίες μας ατόμων που προέρχονται από διαφορετικές πολιτιστικές πραγματικότητες. Η ένταξη ποικίλων εθνοτικών ομάδων είναι κατ' εξοχή δύσκολη και επιβάλλει ώριμη εκ των προτέρων προετοιμασία στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, ιδίως όσον αφορά τη δυνατότητα πρόσβασης στην απασχόληση, στην επαγγελματική κατάρτιση και στα συστήματα κοινωνικής προστασίας. Το θέμα της έγκαιρης προετοιμασίας, ήδη από ένα πρώιμο στάδιο, αξίζει να τονισθεί περισσότερο.
5. Η ΟΚΕ διαπιστώνει με ικανοποίηση ότι πλέον προβλέπεται μια — σαφέστερη, αμεσότερη και υπευθυνότερη — κατευθυντήρια γραμμή για την Απασχόληση με στόχο να προαχθεί το ποσοστό απασχόλησης των ηλικιωμένων εργαζομένων⁽²⁾, δεδομένου άλλωστε ότι, εάν δεν αυξηθεί το ποσοστό αυτό, καθίσταται αδύνατη η υλοποίηση του στόχου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβώνας περί ανόδου του συνολικού ποσοστού απασχόλησης κατά τρόπο ώστε να προσεγγίσει όσο το δυνατόν περισσότερο το 70 % έως το 2010. Τούτο προϋποθέτει, επίσης, μια συμμετοχικότερη προσέγγιση προκειμένου να επιτευχθεί η αλλαγή νοοτροπίας και η ευαισθητοποίηση τόσο των επιχειρήσεων όσο και των εργαζομένων. Προς τον σκοπό αυτό, η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή

προωθήσει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, ευρεία ενημερωτική και διευκρινιστική εκστρατεία με στόχο να προαχθεί μία θετική αντιμετώπιση του ρόλου που δύνανται να διαδραματίσουν οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι έναντι των επιχειρήσεων ή των υπηρεσιών είτε στον εμπορικό είτε στο δημόσιο τομέα. Η προαναφερθείσα εκστρατεία θα μπορούσε να συνοδεύεται από ειδικά μέσα, με την επιβεβλημένη συμμετοχή των δημοσίων αρχών και των κοινωνικών εταίρων, όπως συμβαίνει ήδη σε αρκετά κράτη μέλη.

6. Η ΟΚΕ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία περιλαμβάνονται επίσης σε μία κατευθυντήρια γραμμή για την απασχόληση. Κρίνεται δε σκόπιμο να τεκμηριωθεί περαιτέρω η εν λόγω κατευθυντήρια γραμμή, δια της παράθεσης παραδειγμάτων ορθής πρακτικής βάσει συγκριτικής αξιολόγησης («benchmarking»), με στόχο την υποστήριξη των υφισταμένων κατευθυντήριων γραμμών. Η προαναφερθείσα κατευθυντήρια γραμμή, κατά την ΟΚΕ, απαιτείται να συνοδεύεται από δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης, κατάρτισης και συγκριτικής αξιολόγησης σύμφωνα με τα πιο εύλογα παραδείγματα, ιδίως όσον αφορά τις πρακτικές που εφαρμόζουν οι κοινωνικοί εταίροι⁽³⁾. Εντούτοις, η ΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι, στην υπό εξέταση ατζέντα, το ενδιαφέρον δεν εστιάζεται ακόμη περισσότερο στο θέμα της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία.
7. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι όσον αφορά το ρόλο που αντιτίθεται στην «οργανωμένη κοινωνία των πολιτών», το έγγραφο δεν προβάλλει επαρκώς το ζήτημα των συλλόγων. Οι σύλλογοι, συχνά κάτω από δύσκολες συνθήκες και με ανεπαρκή μέσα, αναπτύσσουν σημαντική δράση από πλευράς κοινωνικής ένταξης και συνοχής, κυρίως σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Προβαίνουν σε πράξεις, κινητοποιούν την επινοητικότητα των ατόμων. Δημιουργούν κοινωνικούς δεσμούς αλληλεγγύης που δεν εμπίπτουν ούτε στα καθήκοντα των δημοσίων αρχών ούτε στο ρόλο των επιχειρήσεων κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
8. Κατά την ΟΚΕ, «ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων πρέπει να υπερβεί το πλαίσιο μιας πανηγυρικής διακήρυξης και να αποτελέσει μία πραγματική πολιτική δέσμευση, τόσο κοινωνική όσο και ατομική». Η ΟΚΕ θεωρεί, προπαντός, ότι ο εν λόγω Χάρτης απαιτείται να μετουσιωθεί σε μία ανοικτή και συμμετοχική διαδικασία σε κοινοτική κλίμακα, στο πλαίσιο της οποίας η οργανωμένη κοινωνία των πολιτών θα έχει δυνατότητα έκφρασης και διασφάλισης της πλήρους τήρησης και εφαρμογής των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που ορίζει ο Χάρτης. Από θεσμικής πλευράς, η ΟΚΕ εκτιμά ότι εκπροσωπεί την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών σε ευρωπαϊκή κλίμακα και, συνεπώς, σε μία διαδικασία ενσωμάτωσης και αναθεώρησης αυτού του είδους, θα πρέπει να της αναγνωρισθεί επισήμως συμβουλευτικός ρόλος, σύμφωνα με την εντολή που της έχει ανατεθεί⁽⁴⁾.

(1) COM(2000) 379 τελικό, πρόλογος, 3η παράγραφος.

(2) Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της ΟΚΕ με θέμα «Οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι».

(3) Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της ΟΚΕ με θέμα «Η υγεία και η ασφάλεια στους χώρους εργασίας — Εφαρμογή των κοινοτικών μέτρων και νέοι κίνδυνοι» — ΕΕ C 51 της 23.2.2000.

Γνωμοδότηση της ΟΚΕ με θέμα «Κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές της απασχόλησης των κρατών μελών το 2001».

(4) Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της ΟΚΕ με θέμα «Προς ένα Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Εικάζεται, και δη πιθανολογείται, ότι η υιοθέτηση μιας κοινωνικής ατζέντας θα αποτελέσει όχι απλώς ένα στάδιο αλλά μια καμπή

στην πορεία της ευρωπαϊκής οικοδόμησης, γεγονός το οποίο διαφαίνεται στο έγγραφο της Επιτροπής. Η ΟΚΕ επιθυμεί να συμβάλει — τόσο σε αυτό το στάδιο όσο και στα μεταγενέστερα — κατά τρόπο ώστε να καταστεί αυτή η νέα τροχιά όσο το δυνατόν εμφανέστερη.

Βρυξέλλες, 19 Οκτωβρίου 2000.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Göke FRERICHS

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την «Πρωτοβουλία της Γαλλικής Δημοκρατίας για την έκδοση του κανονισμού του Συμβουλίου για την αμοιβαία εκτέλεση των αποφάσεων περί το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας με τα τέκνα»

(2001/C 14/17)

Στις 27 Ιουλίου 2000, και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρωτοβουλία.

Το τμήμα «απασχόλησης, κοινωνικών υποθέσεων και δικαιωμάτων του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 3 Οκτωβρίου με βάση την έκθεση του εισηγητή, κ. Rétureau, και των συνεισηγητών, κ.κ. Burnel και Rodríguez García Caro.

Κατά την 376η σύνοδο ολομέλειας της 18ης και 19ης Οκτωβρίου 2000 (συνεδρίαση της 19ης Οκτωβρίου), η ΟΚΕ υιοθέτησε με 106 ψήφους υπέρ, 1 ψήφο κατά και 1 αποχή, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

Το Συμβούλιο ζήτησε γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με πρόταση κανονισμού για την αμοιβαία εκτέλεση των αποφάσεων σχετικά με το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας με τα τέκνα. Η πρόταση αυτή, που υπεβλήθη με πρωτοβουλία της Γαλλίας, εγγράφεται στα πλαίσια της προοδευτικής ανάπτυξης της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις και της κοινοτικοποίησής της.

1. Εισαγωγή: η δικαστική συνεργασία και η εσωτερική αγορά

1.1. Η εσωτερική αγορά και η ελευθερία κυκλοφορίας προϋποθέτουν, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα αναγνώρισης και εφαρμογής των δικαστικών αποφάσεων που λαμβάνονται σε ένα κράτος μέλος, για αστικά και εμπορικά θέματα, σε ένα άλλο κράτος μέλος, για λόγους νομικής ασφάλειας των οικονομικών συναλλαγών, των συμβολαίων και της κυκλοφορίας των προσώπων, των εμπορευμάτων, και των κεφαλαίων.

1.2. Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων εντός της εσωτερικής αγοράς συμβάλλει, επίσης, και στη δημιουργία οικογενειακών δεσμών μεταξύ ατόμων διαφορετικών εθνικότητων ή που διαμένουν σε διαφορετικές χώρες, από τους οποίους ενδέχεται να προκύψουν διαφορές, ιδιαίτερα δε σε θέματα διαζυγίου και

άσκησης της γονικής μέριμνας, με το ζήτημα της επιμέλειας και του δικαιώματος προσωπικής επικοινωνίας με τα τέκνα. Είναι σημαντικό οι αποφάσεις που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος, για τέτοιου είδους διαφορές, να αναγνωρίζονται και να εφαρμόζονται στα υπόλοιπα κράτη μέλη από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές.

1.3. Η πολιτική βούληση των κρατών για την ενίσχυση της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων, κυρίως για θέματα αστικού δικαίου, έχει εκφραστεί σαφώς στην παράγραφο 34 των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Tampere (15 και 16 Οκτωβρίου 1999). Η πρόταση κανονισμού σχετικά με το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας με τα τέκνα αποτελεί άμεση απόρροια της βούλησης αυτής.

1.4. Για τα θέματα αυτά, τα κράτη έχουν συνάψει διάφορες συμβάσεις, σύμφωνα με τους κανόνες του δικαίου των διεθνών συμβάσεων, και ιδιαίτερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο:

— η Σύμβαση των Βρυξελλών της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση των αποφάσεων για θέματα αστικού και εμπορικού δικαίου και το Πρωτόκολλο του Λουξεμβούργου της 3ης Ιουνίου 1971 σχετικά με την ερμηνεία της εν λόγω σύμβασης από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·